

Titulació	Tipus	Curs
Educació social	OP	3
Educació social	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : Sara Carbonell Curralo

Correu electrònic : sararebeca.carbonell@uab.cat

Equip docent

Sara Carbonell Curralo

Beatriz Olaya Guzman

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

L'assignatura no té requisits previs de formació, encara que seria interessant tenir coneixements de les següents assignatures:

- Aspectes biopsicològics de la persona.
- Disseny, seguiment i avaluació de plans i programes.
- Bases sociopedagògiques de l'educació social.
- Fonaments de l'educació sociocomunitària.
- Psicologia evolutiva i de l'educació.

Objectius

Els objectius d'aquesta assignatura són:

- Aprofundir en el concepte de salut, des d'una mirada etnogràfica i perspectiva interseccional.
- Conèixer i analitzar les característiques de la salut susceptibles de ser abordades des de l'àmbit de l'educació social.
- Conèixer els models explicatius d'aprenentatge i educació per a la salut.
- Conèixer els principals diagnòstics psiquiàtrics i els circuits de derivació en salut mental, en relació amb les competències professionals de l'educació social.

Resultats d'aprenentatge

1. Conèixer els factors que incideixen en les drogodependències i els programes preventius i de reducció de danys.
2. Conèixer els fonaments teòrics i metodològics de l'educació per a la salut.
3. Conèixer les principals línies d'intervenció de l'educació per a la salut.
4. Conèixer les característiques principals de les malalties mentals.
5. Dissenyar programes d'educació per a la salut.
6. Aplicar el pensament sistèmic en l'anàlisi de problemes i temàtiques ambientals.
7. Reconèixer els diferents models de sostenibilitat en les propostes educatives.
8. Ser capaç d'establir vincles entre coneixement i accions ambientals i de consum sostenibles.
9. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
10. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
11. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
12. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
13. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
14. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
15. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
16. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
17. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
18. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.

Continguts

- Salut i qualitat de vida des de la perspectiva de l'educació social.
- Models i programes de promoció per a la salut: planificació, estratègies i tècniques educatives aplicades a l'educació per a la salut.
- Drogues, sexualitats, alimentació i violències: implicacions per a la salut des d'una perspectiva de drets.
- Salut mental: principals problemàtiques que afecten a col·lectius vulnerabilitzats i circuits de derivació.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tutories individuals i grupals.	30	1,2	2, 3
Estudis de casos, aprofundiment en temes específics, debats i grups de discussió.	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Lectura de textos, cerca i anàlisi de informació, elaboració de treballs, resolució de casos, activitats d'avaluació.	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Exposicions per part del professorat de qüestions bàsiques i complementàries, exposició i debat dels treballs elaborats pels alumnes, creació de coneixement compartit.	35	1,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

La metodologia serà participativa. L'estudiant és el/la protagonista principal del procés de ensenyament-aprenentatge. Les classes magistrals es complementaran amb estudis de casos, discussions i exercicis a l'aula.

L'assignatura es divideix en dos blocs connectats entre si. Un primer bloc dedicat a temàtiques específiques d'educació social en salut, contextualització i problemàtiques socials prioritzades. El segon bloc està centrat en temes relacionats amb salut mental.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Treball escrit individual (bloc I)	20	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 15, 17, 18
Treball escrit individual (bloc II)	20	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 13, 16, 17
Treball grupal (bloc I)	30	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Examen (bloc II)	30	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 7

El curs tindrà una avaluació continuada a partir d'activitats avaluades de tipus individual i grupal. Cada bloc del curs té avaluacions específiques que, en conjunt, sumen el 100% de la qualificació final de l'assignatura.

El temps dedicat a les activitats avaluatives i el temps de treball autònom són sumatius, atès que moltes de les activitats formatives que seran proposades a l'alumnat com a treball autònom, formaran part de l'avaluació de l'estudiant.

Aquesta assignatura té l'opció d'avaluació única.

S'assignarà la qualificació No evaluable a aquelles persones que no lliurin les quatre evidències previstes per a la valoració de la matèria que són:

- Part I - Intervenció socioeducativa en salut: Treball grupal (30%) i Treball individual (20%)

- Part II - Salut, patologies i circuit d'atenció: Examen (30%) i Treball individual (20%)

És a dir, és obligatori presentar i aprovar amb una qualificació mínima de 5 cadascuna de les evidències per poder ser avaluades i superar l'assignatura.

Avaluació continua

Part I: Intervenció socioeducativa en salut (Sara Carbonell)

- Treball grupal (30%): 19 d'abril (lliurament)
- Treball individual (20%): 26 d'abril (lliurament)

Part II: Salut, patologies i circuit d'atenció (Beatriz Olaya)

- Examen (30%): 07 de juny
- Treball grupal (20%): 24 de maig (lliurament)

Recuperació d'una de les parts o de les dos: 21 de juny

Avaluació única

Part I: Intervenció socioeducativa en salut (Sara Carbonell)

- Prova individual (30%): 07 de juny
- Treball individual (20%): 07 de juny (lliurament)

Part II: Salut, patologies i circuit d'atenció (Beatriz Olaya)

- Examen (30%): 07 de juny
- Treball individual (20%): 07 de juny (lliurament)

Recuperació d'una de les parts o de les dos: 21 de juny

El contingut i format de cada avaluació serà informat durant l'inici de cada bloc de l'assignatura.

En cas de no superar l'assignatura en la convocatòria oficial es realitzarà un examen de recuperació al final del curs. El plagi o còpia d'alguna de les activitats avaluatives és motiu de suspens de l'assignatura, igual que l'ús fraudulent d'eines d'IA generativa. En aquest sentit, l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) queda restringit exclusivament a tasques de suport, com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos o traduccions d'altres idiomes. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

La devolució de les qualificacions dels treballs i de la prova escrita (examen) serà com a màxim entre 15 i 20 dies després del lliurament.

En aquesta assignatura no s'admet Prova de Síntesi per estudiants amb segona matrícula.

Competència comunicativa: Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent. En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció

lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor/a considera que no compleix aquests requisits.

Bibliografia

- Bibliografia:
 - Álvarez Alva, R. (2005). *Educación para la salud*. México: Manual Moderno.
 - Belloch, A. (2009). *Manual de psicopatología*. Madrid: McGraw-Hill.
 - Caballo, V.E.; Salazar, I.C. i Carrobbles, J.A. (dir) (2011). *Manual de psicopatología y trastornos psicológicos*. Madrid : Pirámide.
 - Cabellero, E; Moreno, M; Sosa, M; Vega, M y Columbié, L. Los determinantes sociales de la salud y sus diferentes modelos explicativos.
<https://www.medigraphic.com/pdfs/infodir/infodir-2012/infodir201215d.pdf>
 - Cofiño, R. (2016). Promoción de la salud basada en activos: ¿cómo trabajar con esta perspectiva en intervenciones locales? DOI: 10.1016/j.gaceta.2016.06.004
 - Costa, M. i López, E. (2005). *Educación para la Salud: una estrategia para cambiar los estilos de vida*. Madrid: Pirámide, S.A.
 - Del Pozo, F. (2013). Educación social para la salud: proyección, acción y profesionalización. *Rev. Méd. Risaralda*; 19 (1):75-80.
 - Fausto-Sterling, A. (2006). *Cuerpos sexuados*. Barcelona: Melusina.
 - Esteban, M. L., Comelles, J. M., Díez Mintegui C. (2010). *Antropología, género, salud y atención*. Barcelona: Bellaterra.
 - Higashida, B. Y. (2008). *Educación para la salud*. Madrid: Nueva Editorial Interamericana.
 - Lameiras, M. i Carrera, M.V. (2009). *Educación sexual: de la teoría a la práctica*. Madrid: Pirámide.
 - Lena, A.; Blanco, A.G. y Rubio, M.D. (2007). *Ni ogros ni princesas. Guía para la formación afectivo-sexual en la ESO*. Asturias: Consejería de Salud y Servicios Sanitarios.
 - Martínez Redondo, P. (2009). Extrañándonos de lo normal. Reflexiones feministas para la intervención con mujeres drogodependientes. Ministerio de Igualdad.
https://www.generoydrogodependencias.org/wp-content/uploads/2015/09/Extranandonos_de_lo_no
 - Marques, F. (2004). *Métodos y medios en promoción y educación para la salud*. Barcelona: Editorial UOC SL..
 - Martos, R. (2005). *Fundamentos de la educación para la salud y la atención primaria*. Alcalá la Real: Formación Alcalá, DL 2005.
 - Molina, M.C. (2003). *Experiencias educativas para la promoción de la salud y la prevención*. Barcelona : Alertes.
 - Morrison, V. (2008). *Psicología de la salud*. Pearson Prentice Hall
 - Orueta, R; Santos, C; González, E; Fagundo, E; Alejandre, G; Carmona, J; Rodríguez, J; Campo, J; Díez, M; Vallés, N. y Butrón, T. (2011). Medicalización de la vida (I). *Revista Clínica de Medicina de Familia*, 4(2), 150-161.
 - Rivera de los Santos, F; Ramos, P; Moreno, C. y Hernán, M. (2011). Análisis del modelo salutogénico en España: aplicación en salud pública e implicaciones para el modelo de activos en salud. *Revista Española de Salud Pública*, 85(2), 129-139.
 - Sharma, M. y Romas, J. (2011). *Theoretical Foundations of Health Education and Health Promotion*. USA: J & B Learning.
 - Soberanía Sanitaria. (2019). *Salud feminista. Soberanía de los cuerpos, poder y organización*. Buenos Aires: Tinta limón.

Enllaços

- OMS <http://www.who.int/es/>
- Departament de salut: <http://www.gencat.cat/salut/>
- Xarxa europea d'Escoles promotores de la salut <http://www.schoolsforhealth.eu/>
- Instituto para el estudio de las adicciones <http://www.lasdrogas.info/index.php>

- Plan Nacional sobre Drogas
<http://www.pnsd.msc.es/Categoria3/prevenci/areaAsistencia/tipologia.htm>
- Federación de Planificación Familiar Estatal <http://www.fpfe.org/>
- Projecte Sexualitats - Educació Sexual Feminista:
<http://salutsexual.sidastudi.org/es/zonapedagogica-grupos/entorno-educativo/zonapedagogica-gru>

Programari

En cas de docència virtual i tutories s'utilitzarà Microsoft TEAMS

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.

A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	3	Català	segon quadrimestre	matí-mixt